

**EUROPSKA KOMISIJA PROTIV
RASIZMA I NESNOŠLJIVOSTI**

OPĆA POLITIČKA PREPORUKA ECRI-JA BR. 8

**O SUZBIJANJU RASIZMA
U BORBI PROTIV TERORIZMA**

DONESENA 17. OZUJKA 2004.

Strasbourg, 8. lipnja 2004.

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Posjetite našu Internet stranicu : www.coe.int/ecri

Europska komisija protiv rasizma i nesnošljivosti:

uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima, posebice njezin članak 14;

uzimajući u obzir Protokol br. 12 uz EUropsku konvenciju o ljudskim pravima;

uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, posebice njegov članak 2., članak 4. stavak 1., članak 20. stavak 2. i članak 26.

uzimajući u obzir Konvenciju o statusu izbjeglica i Protokol o statusu izbjeglica;

uzimajući u obzir Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o ljudskim pravima i borbi protiv terorizma;

podsjecajući na Deklaraciju koju je ECRI donijela na svom 26. plenarnom sastanku (Strasbourg, 11.-14. prosinca 2001.);

podsjecajući na Opću političku preporuku ECRI-ja br. 7 o nacionalnom zakonodavstvu za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije i Opću političku preporuku ECRI-ja br. 5 o borbi protiv nesnošljivosti i diskriminacije muslimana;

podsjecajući na Konvenciju o kibernetičkom kriminalu i njen dodatni Protokol o inkriminiranju djela rasističke i ksenofobne naravi počinjenih pomoću računalnih sustava kao i na Opću političku preporuku ECRI-ja br. 6 o borbi protiv širenja rasističkog, ksenofobnog i antisemitskog materijala putem Interneta;

podsjecajući na Europsku konvenciju o suzbijanju terorizma, Protokol o izmjenama i dopunama Europske konvencije o suzbijanju terorizma i druge međunarodne instrumente, posebice one donesene u okviru Ujedinjenih naroda;

čvrsto osuđujući terorizam, koji je krajnji oblik nesnošljivosti;

naglašavajući da terorizam nije sukladan s vrijednostima kao što su sloboda, demokracija, pravda, vladavina prava i ljudska prava, posebice pravo na život, te da ih ugrožava;

smatrajući da je stoga dužnost države boriti se protiv terorizma;

naglašavajući da sam odgovor na terorizma ne bi trebao zadirati u same vrijednosti slobode, demokracije, pravde, vladavine prava, ljudskih prava i humanitarnog prava koje nastoji štiti, niti bi na bilo koji način trebao oslabiti zaštitu i promicanje tih vrijednosti;

naglašavajući posebice da borba protiv terorizma ne bi trebala postati izgovor u okviru kojega se dozvoljava bujanje rasizma, rasne diskriminacije i nesnošljivosti;

naglašavajući u tom pogledu odgovornost države ne samo da se suzdrži od radnji koje izravno ili neizravno vode k rasizmu, rasnoj diskriminaciji i nesnošljivosti već i da osigura čvrstu reakciju javnih institucija, uključujući preventivne i represivne mjere, u odnosu na slučajeve kada su rasizam, rasna diskriminacija i nesnošljivost rezultat djela pojedinaca i organizacija;

primjećujući da je borba protiv terorizma u koju su se države članice Vijeća Europe uključile nakon događaja 11. rujna 2001. godine u nekim slučajevima dovela do donošenja izravno ili neizravno diskriminirajućeg zakona ili propisa, posebice na osnovi nacionalnosti, nacionalnog ili etničkog podrijetla i vjere i, još češće, do diskriminacijske prakse javnih tijela;

primjećujući da su teroristička djela i, u nekim slučajevima, borba protiv

terorizma doveli do viših razina rasnih predrasuda i rasne diskriminacije od strane pojedinaca i organizacija;

naglašavajući u ovom kontekstu posebnu odgovornost političkih stranaka, osoba koji formiraju javno mnijenje i medija da ne pribjegnu rasističkim i rasno diskriminirajućih radnjama ili izrazima;

primjećujući da su, kao rezultat borbe protiv terorizma koja je pokrenuta nakon 11. rujna 2001. određene skupine osoba, posebice Arapi, Židovi, Muslimani, određeni tražitelji azila, izbjeglice i doseljenici, određene vidljive manjine i osobe za koje se smatra da pripadaju tim skupinama, postale osobito ranjive na rasizam i/ili rasnu diskriminaciju u mnogim područjima javnog života, uključujući obrazovanje, zaposlenje, stanovanje, pristup robi i uslugama, pristup javnim mjestima i slobodu kretanja;

primjećujući sve veće teškoće s kojima se suočavaju tražitelji azila prilikom pristupa postupcima za priznavanje azila u državama članicama Vijeća Europe i progresivnog smanjenja zaštite izbjeglica koje nastaje kao rezultat restriktivnih zakonskih mjera i praksi koje su vezane uz borbu protiv terorizma;

naglašavajući odgovornost država članica Vijeća Europe osigurati da borba protiv terorizma nema negativan učinak na bilo koju manjinsku skupinu;

podsjećajući na nužnu potrebu država članica da pogoduju integraciji svog različitog stanovništva kao uzajamnom procesu koji može pomoći u sprječavanju rasističkog ili rasno diskriminirajućeg odgovora društva na ozračje koje stvara borba protiv terorizma;

uvjereni da dijalog, uključujući onaj o kulturi i vjeri, između različitih dijelova društva, kao i obrazovanje o različitostima, doprinose suzbijanju rasizma u borbi protiv terorizma;

uvjereni da potpuno poštivanje ljudskih prava, uključujući pravo na slobodu od rasizma i rasne diskriminacije, može spriječiti situacije u kojima terorizam nalazi plodno tlo;

Preporuča Vladama država članica:

- poduzeti odgovarajuće mjere, posebice kroz međunarodnu suradnju, u borbi protiv terorizma kao krajnjeg oblika nesnošljivosti u potpunosti poštujući pravila međunarodnog prava posvećena zaštiti prava čovjeka, u potpori žrtvama terorizma i u pokazivanju solidarnosti prema državama koje su mete terorizma;
- preispitati zakone i propise donesene vezano uz borbu protiv terorizma kako bi osigurale da oni izravno ili neizravno ne diskriminiraju osobe ili skupine osoba, posebice na osnovi „rase“, boje kože, jezika, vjere, nacionalnosti ili nacionalnog ili etničkog podrijetla i ukinuti sve takve diskriminirajuće zakone;
- suzdržati se od donošenja novih zakona i propisa vezanih uz borbu protiv terorizma koji izravno ili neizravno diskriminiraju osobe ili skupine osoba, posebice na temelju „rase“, boje kože, jezika, vjere, nacionalnosti, ili nacionalnog ili etničkog podrijetla;
- osigurati da se zakoni i propisi, uključujući zakone i propise donesene vezano iz borbu protiv terorizma, provode na nacionalnoj i lokalnoj razini na način koji ne diskriminira osobe ili skupine osoba, posebice na osnovi stvarne ili pretpostavljene „rase“, boje kože, jezika, vjere, nacionalnosti ili nacionalnog ili etničkog podrijetla;
- posvetiti posebnu pažnju tome da na nediskriminirajući način jamče slobodu udruživanja, izražavanja, vjeroispovijesti i kretanja i osiguraju da diskriminacija ne proizlazi iz zakona i propisa – ili njihove provedbe – posebice onih kojima se uređuju sljedeća područja:
  - provjere koje obavljaju službenici koji provode zakone u zemljama i osoblje koje obavlja graničnu kontrolu
    - upravni pritvor i pritvor prije suđenja
    - uvjeti pritvora
    - pošteno suđenje, kazneni postupak
    - zaštita osobnih podataka
    - zaštita privatnog i obiteljskog života
    - protjerivanje, izručenje, deportacija i načelo *zabrane protjerivanja*
    - izdavanje viza
    - dozvole za rad i boravak i ponovno spajanje obitelji
    - stjecanje i oduzimanje državljanstva;
- osigurati da njihovo nacionalno zakonodavstvo izričito uključuje pravo osobe da ne bude podvrgnuta rasnoj diskriminaciji među pravima od kojih nema odstupanja čak niti u izvanrednim stanjima;
- osigurati potpuno poštivanje prava na traženje azila i načela zabrane protjerivanja u svim slučajevima i bez diskriminacije, posebice na osnovu zemlje podrijetla;
- posvetiti posebnu pažnju u tom pogledu potrebi za osiguravanjem pristupa postupku za priznavanje azila i poštenom mehanizmu za ispitivanje zahtjeva u kojem se štite osnovna prava u postupku;

- osigurati da je na snazi odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije i da se ono provodi na djelotvoran način, posebno u područjima obrazovanja, zaposlenja, stanovanja, pristupa robi i uslugama, pristupa javnim mjestima i slobode kretanja;
- osigurati da je na snazi odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo za borbu protiv rasno motiviranih zločina, izražavanja rasizma i rasističkih organizacija i da se ono provodi na djelotvoran način;
- pronaći nadahnuće, u kontekstu osiguravanja da je zakonodavstvo u navedenim područjima odgovarajuće, u općoj političkoj preporuci ECRI-ja br. 7 o nacionalnom zakonodavstvu za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije;
- osigurati da se mjerodavno zakonodavstvo primjenjuje i na rasistička djela počinjena putem Interneta i kazнено progoniti one koji su odgovorni za takva djela;
- osigurati postojanje i rad neovisnog specijaliziranog tijela za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije koje je nadležno, *inter alia*, za pomoć žrtvama u podnošenju tužbi zbog rasizma i rasne diskriminacije koje do kojih može doći kao rezultat borbe protiv terorizma;
- ohrabriti raspravu unutar novinarske struke o slici koju prenose o manjinskim skupinama vezano uz borbu protiv terorizma i o posebnoj odgovornosti novinarskih struka, s tim u vezi, da izbjegavaju stalno ponavljanje predrasuda i širenje pristranih informacija;
- podržati pozitivnu ulogu koju mediji mogu igrati u promicanju međusobnog poštivanja i suzbijanju rasističkih stereotipa i predrasuda;
- ohrabriti integraciju svog raznolikog stanovništva u uzajamnom procesu i osigurati jednaka prava i mogućnosti za sve pojedince;
- uvesti u školske programe, na svim razinama, obrazovanje o različitostima i potrebi borbe protiv nesnošljivosti, rasnih stereotipa i predrasuda i podizati svijest javnih službenika i opće javnosti o tim temama;
- podržati dijalog i promicati zajedničke aktivnosti, uključujući one vezane uz kulturu i vjeru, između različitih dijelova društva na lokalnoj i nacionalnoj razini u cilju borbe protiv rasnih stereotipa i predrasuda.

